

Interpelacja nr 67/2016

W sprawie: troski mieszkańców województwa pomorskiego o właściwą jakość nowo budowanych obiektów publicznych

- **Arwid Żebrowski**

Po intensywnych opadach deszczu, które wystąpiły w miesiącu lipcu 2016r., powodując wylewy wody z koryt niektórych cieków naturalnych, paraliż komunikacyjny Miasta Gdańska i olbrzymie straty finansowe w infrastrukturze, wzrosła znacznie troska naszych mieszkańców o właściwą jakość nowo budowanych obiektów publicznych oraz o właściwe zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenu Miasta Gdańska i całego województwa pomorskiego. Statystycznie, w Polsce w miesiącu lipcu, mamy największą ilość opadów atmosferycznych w skali całego roku. Często są to opady bardzo intensywne w jednostce czasu, więc zarówno inwestorzy jak i projektanci czy wykonawcy infrastruktury technicznej uwzględniają możliwość wystąpienia tego typu zjawiska pogodowego, tak aby nie dopuszczać do zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców, nie mówiąc już o stratach finansowych. Jak wszyscy mogliśmy się ostatnio przekonać, flagowa inwestycja infrastrukturalna Województwa Pomorskiego nie wytrzymała w tym roku konfrontacji z lipcowym deszczem. Obserwując dotychczasowe działania Zarządu Województwa w tej sprawie, wydaje się mało prawdopodobne, że mieszkańcy Gdańska dowiedzą się kiedykolwiek, gdzie i na jakim etapie zostały popełnione błędy. Czy błędy popełniono w projekcie inwestycji czy w wykonawstwie, i oczywiście kto ponosi za to odpowiedzialność. Czy dalej będziemy raczeni mało poważnymi opowieściami, że nikt nie jest winien a winna jest wyłącznie natura, gdyż ostatni raz tyle deszczu spadło 65 lat temu. Mieszkańców Gdańska nie interesuje, czy ostatni raz spadło tyle deszczu 65 lat temu, czy 75 lat temu. Mieszkańców Gdańska interesuje, kto i kiedy doprowadzi kolej metropolitalną do właściwego stanu technicznego, dającego gwarancję bezpieczeństwa dla pasażerów. Nie chodzi przecież tylko o te odcinki nasypów które zostały ujawnione przez ostatnie deszcze.

Na jakiej podstawie mamy uwierzyć, że pozostałe odcinki skarp są dobrze wykonane i nie zostaną zniszczone po kolejnych ulewnych deszczach. Mieszkańcy Gdańska oczekują podjęcia zdecydowanych działań a nie wysłuchiwanie opowieści, że nic się nie stało. Niestety, do podjęcia takich działań w obliczu trudnej sprawy potrzebna jest i dobra wola

i odwaga cywilna do przyznania się do błędów. Jak mieliśmy okazję się przekonać, tej odwagi nie wszystkim wystarcza w sytuacji gdy zagrożone są stanowiska lub układy polityczne.

Państwo Radni zdają sobie doskonale sprawę, jak dla mieszkańców powiatów nadwiślańskich, takich jak powiat malborski i inne zlokalizowane w województwie pomorskim, ważna jest właściwa ochrona przeciwpowodziowa. Na tej sali chyba nikogo w tej kwestii nie muszę przekonywać. Ja sam jestem mieszkańcem Gminy Sadlinki, którego dom znajduje się bezpośrednio przy wale przeciwpowodziowym rzeki Wisły. Do tej pory mam przed oczami okres ostatnich powodzi kiedy to, nasi strażacy wraz z lokalną społecznością, pod nadzorem pracowników Terenowego Oddziału w Kwidzynie, całymi dniami i nocami nosili worki z piaskiem aby zatrzymać przecieki na wale rzeki Wisły. Wiedzieliśmy wtedy, że na południu wały już zostały poprzerywane ale nasza walska została wygrana. W tej chwili wcale nie czujemy się bezpieczniejsi, wiedząc, że były kierownik Terenowego Oddziału Kwidzynie, który od początku do końca te akcje organizował i nadzorował, został obecnie zwolniony z pracy Naszej jednostki budżetowej.

Mając na uwadze ważność problemów związanych z ochroną przeciwpowodziową i właściwym utrzymaniem cieków służących dla stale rozwijającego się rolnictwa w naszym województwie, Radni Sejmiku Województwa Pomorskiego muszą mieć stale na uwadze działalność instytucji odpowiedzialnych za właściwe utrzymanie sieci cieków wodnych i wszelkich innych budowli związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym. Wiedzą Państwo, że na terenie województwa pomorskiego, dużą część z tych zadań wykonuje Nasza budżetowa jednostka samorządowa – Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku. Mając na uwadze ogrom potrzeb w tym zakresie i jak zawsze ograniczone środki finansowe Budżetu państwa, chciałoby się wierzyć, że gdzie jak gdzie, ale w Naszej jednostce budżetowej, nadzorowanej przez Zarząd Województwa Pomorskiego, wzorowo przestrzegane są przepisy prawa, troska o racjonalne wykorzystanie środków publicznych stoi na pierwszym miejscu a kwestie przestrzegania praw pracowniczych i stosunki międzyludzkie w Zarządzie Melioracji nie podlegają żadnej dyskusji.

Niestety, jak Państwo doskonale zdajecie sobie sprawę, od jakiegoś czasu do radnych Sejmiku Województwa Pomorskiego, napływają wręcz alarmujące sygnały w tych kwestiach i bynajmniej nie są to sygnały nadzorujących z Zarządu Województwa Pomorskiego, tylko z ust bezpośrednio zainteresowanych pracą Zarządu Melioracji tj. poszczególnych rolników, przedstawicieli organizacji rolniczych i różnych jednostek samorządu terytorialnego.

Obecnemu Zarządowi Województwa Pomorskiego nie spędza snu z powiek dotychczasowe prowadzenie najważniejszych spraw dotyczących działalności Zarządu Melioracji, do których należy głównie organizacja przetargów publicznych, na wykonywanie robót związanych z utrzymaniem gęstej sieci cieków wodno melioracyjnych oraz innych urządzeń ochrony przeciwpowodziowej, od których zależy byt wszystkich mieszkańców na tym terenie.

Obecny Zarząd Województwa Pomorskiego nie ma uwag do sposobu respektowania w Zarządzie Melioracji zasad udzielania zamówień, które są przecież ściśle i jasno określone w ustawie Prawo zamówień publicznych. Weźmy tylko te przepisy prawa, które mówią, że zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców. W rozdziale dotyczącym przygotowania postępowania mówi się wręcz, że przedmiotu zamówienia publicznego nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję. Troskę o zapewnienie uczciwej konkurencji wykonawców odnajdujemy również w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy Prawo zamówień publicznych, stanowiących, że zamawiający może, ale tylko w sposób obiektywny i nie dyskryminacyjny określać roboty budowlane, w celu zweryfikowania rzetelności i doświadczenia potencjalnych wykonawców startujących do przetargu. Mówiąc wprost, wydaje się logiczne, że jeżeli inwestor planuje wykonać remont na dwóch stacjach pomp, to działając w sposób obiektywny i nie dyskryminujący powinien żądać od potencjalnych wykonawców wykazania się doświadczeniem w remontach stacji pomp.

Chciałbym zadać pytanie, gdzie jest przestrzeganie przepisów prawa, jeżeli w tego typu postępowaniu, ustala się warunki udziału wykonawców, polegające na wykazaniu się doświadczeniem, nie w remontach, tylko w wykonaniu co najmniej dwóch stacji pomp melioracyjnych. Trudno uznać to za obiektywne i niedyskryminujące. O co chodzi Zarządowi Melioracji, stawiając tak wysokie warunki udziału w postępowaniu dla potencjalnych wykonawców. Dlaczego uniemożliwiono udział w przetargu firmom posiadającym odpowiednie doświadczenie w remontach stacji pomp. Po pierwsze, takie stawianie warunków udziału trudno uznać za zgodne z ustawą, po drugie, stawiając tak wysokie warunki trudno się spodziewać dużej konkurencji na przetargu. Z informacji dostępnych na stronach internetowych dowiadujemy się, że do takiego przetargu stanęła tylko jedna firma. W tym miejscu, należy niewątpliwie pogratulować obecnemu Zarządowi Województwa Pomorskiego, za skuteczność w wydatkowaniu dużej ilości środków publicznych, z przeznaczeniem na melioracje.

Kolejnym przykładem prowadzenia zamówień publicznych w Zarządzie melioracji w Gdańsku jest przyjmowanie ofert wykonawców, przekraczających znacznie, o ponad 5 i więcej milionów zł., kosztorysy inwestorskie, czyli cenę jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na realizację danego przedmiotu zamówienia. Zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, w takiej sytuacji zamawiający ma pełne prawo unieważnić postępowanie. Zamawiający ma pełne prawo rozpiścić kolejny przetarg, zmienić warunki udziału wykonawców w postępowaniu, tak aby doprowadzić do udziału w przetargu jak największa ilość potencjalnych i obniżenia ceny. Trudno jest zrozumieć postępowanie, kiedy nie podejmuje wszelkich możliwych działań pozwalających obniżyć wydatki publiczne. Tym bardziej jest to trudno zrozumieć, jeżeli o podjęcie takich właśnie działań oficjalnie wnioskują przewodniczący komisji przetargowej, działającej przy przetargu w Zarządzie Melioracji. Wniosków zgłaszanych bezskutecznie również do przełożonych w Urzędzie Marszałkowskim.

Państwo Radni doskonale wiedzą, że gdyby nie uruchomienie w tym roku środków z rezerwy Ministra Rolnictwa na działalność statutową Zarządów Melioracji, to w województwie pomorskim, ze środków które otrzymujemy na początku roku od Wojewody, wystarczyłoby zaledwie na zagwarantowanie energii dla stacji pomp odwadniających i opłacenie umów na utrzymanie stacji pomp strażników wałowych. Gdyby nie przydzielono rezerwy Ministra Rolnictwa, to za jakie środki finansowe byśmy wykonywali niezbędne hakowania i odmulenie rzek i kanałów podstawowych. Za jakie środki byśmy konserwowali wały przeciwpowodziowe i inne urządzenia ochrony przeciwpowodziowej. Jak by wówczas wyglądało nasze bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Jak by wyglądały plony rolników na podtopionych polach. Czyż nie wskazywano by wtedy palcem, jako winnego nowego Rządu RP, że nie przekazuje wystarczającej ilości środków na melioracje i zabezpieczenie przeciwpowodziowe województwa pomorskiego.

Czy zdając sobie sprawę z możliwości wystąpienia sytuacji braku środków publicznych, nie jest nasza najwyższą koniecznością prowadzenie wszelkich możliwych działań, powodujących jak najbardziej racjonalne wydatkowanie środków publicznych. Odpowiedź może być tylko jedna.

Państwo Radni dobrze się domyślają co do osoby przewodniczącego wspomnianej komisji przetargowej. Wiecie Państwo również, że w miesiąc kwietniu tego roku zastępca dyrektora ds. eksploatacji, po 30 latach nienagannej pracy otrzymał zwolnienie dyscyplinarne

w Zarządzie Melioracji. Sprawa jest w Sądzie Pracy a komentarz nasuwa się tylko jeden – pozbędziemy się człowieka, pozbędziemy się problemu.

Kolejne gratulacje Panie Marszałku.

Nie ma potrzeby przedstawiania Państwu Radnym sylwetki byłego zastępcy dyrektora, chyba że ktoś z Państwa nie miał okazji z nim wcześniej współpracować, to proszę się zwrócić do Marszałka Województwa o przekazanie opinii które posiada, na temat jego pracy. Osobiście jestem pewien, że każdy z Państwa chciałby posiadać takie opinie z terenu, jakie wystawiono byłemu zastępcy dyrektora.

Pozwolę sobie zacytować jedynie fragment z tych opinii:

- Fragment opinii Wójta Gminy nadwiślańskiej: „Uważam, że nie stać naszego regionu na utratę tak wybitnych fachowców z zakresu ogólnie pojętej gospodarki wodnej”.
- Fragment opinii Przewodniczącego Zarządu Rejonowego Związku Spółek Wodnych: „Obecnie, mimo dalszych naszych kłopotów sądowych jako Zarządu Związku Spółek, po odwołaniu zastępcy dyrektora nie mamy już kontaktu z Zarządem Melioracji w Gdańsku i nikt się nami nie interesuje, mimo że taka pomoc jest nam niezbędna ze strony prawnej. Znane jest powiedzenie murzyn zrobił swoje...itd., czego nie mogliśmy powiedzieć o osobie byłego zastępcy dyrektora”.

W kontekście opinii Przewodniczącego Związku Spółek Wodnych w Nowym Dworze Gdańskim zastanówcie się jeszcze raz Państwo, nad przecież nie tak bardzo odległym w czasie wniosku Zarządu Województwa o pomoc Związku Spółek w Nowym Dworze Gdańskim i umorzenie należności za dzierżawę bazy. Jak to była pomoc, jeżeli w tym czasie, Związek Spółek był już tak zadłużony, że nie miał szans na spłatę jakichkolwiek zobowiązań. Jeżeli zainteresowanie sprawami Związku datowało się tylko na okres pracy byłego zastępcy dyrektora w Zarządzie Melioracji, to już nikogo nie dziwi fakt, że przy ustawowym obowiązku do nadzoru i kontroli Marszałek Województwa (w tym przypadku przy pomocy dyrektora Zarządu Melioracji), w Związku Spółek Wodnych w Nowym Dworze, od ponad 7 lat dochodziło do nieopłacenia danin publicznych. Obecnie, rolnicy którzy zgodzili się przecież zupełnie nieodpłatnie pełnić funkcję Zarządu Związku Spółek Wodnych, stoją przez realną groźbą zajęć komorniczych na kwotę kilkuset tysięcy zł.

Trudno ocenić wystarczające działania Zarządu Województwa Pomorskiego w sprawie nadzoru i kontroli Związku Spółek wodnych w Nowym Dworze Gdańskim. Wniosek Zarządu Województwa do Radnych, o umorzenie długu za wynajem bazy zlokalizowanej w Nowym Dworze Gdańskim, był co prawda wygodnym wyjściem z niewygodnej sytuacji dla Zarządu

Województwa ale na pewno był już żadną pomocą dla Związku. Ten dług świadczy wyłącznie o jakości Zarządu Województwa Pomorskiego. Mamy obraz, jak dbano o budżet województwa pomorskiego i o nadzór nad realizacją ustawowych zobowiązań w kontrolowanej przez siebie organizacji rolniczej. Stajemy przez pytaniem, jak wygląda w tej chwili utrzymanie melioracji wodnych szczegółowych na terenie Powiatu nowodworskiego, należącego do najbardziej zagrożonych od powodzi w całej Polsce, po zaprzestaniu pracy i postanowieniu w stan likwidacji Regionalnego Związku Spółek Wodnych.

Gratuluje wykonania nadzoru Panie Marszałku.

Już biorąc pod uwagę te kilka znanych przecież przykładów, które pozwoliłem sobie przytoczyć, należy stwierdzić, że nie ma i nie było właściwej pracy ze strony Zarządu Województwa nad przedstawionymi sprawami. Obecny Zarząd Województwa Pomorskiego nie podejmuje żadnych działań w podległej jednostce, czy to dotyczących wydatkowania środków, czy spraw związanych z prawami pracowniczymi, czy nadzorem nad Związkami Spółek. Również my jako Radni Sejmiku Województwa. od obecnego Zarządu Województwa mogliśmy się jednak dowiedzieć, że jak coś, to wszystkiemu winne są bobry.

Dlatego, mając na uwadze zagrożone bezpieczeństwa Kolei Metropolitalnej, zagrożone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe naszego województwa, problemy w działalności Naszej jednostki budżetowej – Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku, brak nadzoru Związków spółek Wodnych, zwracam się do Pana Przewodniczącego i Państwa Radnych Sejmiku Województwa Pomorskiego Sejmiku Województwa Pomorskiego o doprowadzenie do niezwłocznego podjęcia działań. Zwracam się o powołanie niezależnej komisji spośród Radnych Sejmiku, bez udziału przedstawicieli obecnego Zarządu Województwa Pomorskiego, w celu szczegółowego zbadania przedstawionych problemów, do doprowadzenia do natychmiastowego uzdrowienia sytuacji w Zarządzie Melioracji w Gdańsku oraz do zbadania prawidłowości wykonywania dotychczasowego nadzoru i kontroli przez obecny Zarząd Województwa Pomorskiego.

Na dzisiejszym posiedzeniu wyjazdowym w Malborku mamy Komisję Rewizyjną, która natychmiast powinna się zająć przedstawionymi problemami, ważnymi i dla mieszkańców powiatu malborskiego i dla całego województwa pomorskiego.

Szanowni Państwo Radni Sejmiku Województwa Pomorskiego, możemy się dzisiaj zajmować wszystkim, smakami regionów, ogrodami na Pomorzu, zatwierdzaniem zamku

Krzyżackiego, ale w pierwszej kolejności to musimy stanąć do rozwiązywania problemów. Do tego się zobowiązaliśmy przed wyborcami. Pokażcie Państwo wyborcom, że leżą wam na sercu te tak ważne sprawy.

Kończąc, chciałbym jeszcze dodać, że jeżeli jest wola Sejmiku Województwa Pomorskiego do wyjaśnienia i naprawy przedstawionych problemów, to ze strony Radnych Prawa i Sprawiedliwości deklarujemy pełną współpracę. Jeżeli nie ma takiej woli, rozważymy inne działania dostępne w obrębie obowiązujących przepisów prawa.

Odpowiadając na interpelację Pana Radnego z dnia 24 października 2016 r. dotyczącą w szczególności awarii na linii Pomorskiej Kolei Metropolitalnej, bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, funkcjonowania Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego oraz nadzoru nad związkami spółek wodnych, uprzejmie informuję, co następuje.

W zakresie odnoszącym się do Pomorskiej Kolei Metropolitalnej S.A., wyjaśniam, iż w celu ustalenia przyczyn lipcowej awarii, jak i w celu zbadania bezpieczeństwa w zakresie użytkowania infrastruktury Pomorskiej Kolei Metropolitalnej, Zarząd Województwa Pomorskiego powierzył wykonanie analizy Zespołowi Ekspertów zorganizowanemu przy Wydziale Inżynierii Lądowej i Środowiska Politechniki Gdańskiej. Przedmiotowa analiza swoim zakresem obejmowała m.in. ocenę zgodności dokumentacji projektowej i wykonawczej z obowiązującymi przepisami oraz zasadami sztuki inżynierskiej, ocenę zgodności realizacji przedsięwzięcia z dokumentacją w zakresie niezbędnym do oceny zdarzenia, ocenę zgodności zastosowanych materiałów ze specyfikacjami, a także ewentualnego wpływu ich zmiany na stan infrastruktury.

Jak stwierdzili w swoim raporcie eksperci, przy budowie PKM zastosowano „*nowe technologie i materiały budowlane wykorzystujące wysoko zawansowaną geoinżynierię materiałową w postaci geosyntetyków, chemii budowlanej oraz materiałów wiążących i stabilizujących, które pozwoliły uzyskać konstrukcje kompozytowe o dużej wytrzymałości i stateczności oraz małych odkształceniach.*” Dzięki zastosowanym technologiom, w żadnym miejscu na całej blisko 20-kilometrowej długości linii Pomorskiej Kolei Metropolitalnej, pomimo wyjątkowo nawalnego deszczu, który miał miejsce 14 oraz 15 lipca 2016 r., ani konstrukcja nasypów PKM, ani torowisko nie zostały uszkodzone, zaś wszystkie

„zaobserwowane zjawiska miały charakter zsuwu przypowierzchniowej warstwy osłonowej lub erozji, bez utraty stateczności globalnej nasypu kolejowego”.

Zespół Ekspertów Politechniki Gdańskiej analizując lipcowe zdarzenia na linii PKM w sposób jasny wskazuje, że opady atmosferyczne w dniach od 14 do 15 lipca 2016 r. charakteryzowały się niespotykanymi do tej pory parametrami, przekraczając zdecydowanie tzw. miarodajne wartości parametrów stosowanych w projektowaniu systemów odwodnień torowisk, dróg, obiektów inżynierskich kolejowych i drogowych. Statystycznie – jak wskazali w swoim raporcie eksperci PG – prawdopodobieństwo wystąpienia tak dużych i tak długotrwałych opadów szacowane jest jako jednokrotne na 500 lat. Żadne istniejące przepisy i wytyczne budowlane – zarówno krajowe, jak i europejskie - nie obejmują wystąpienia tak potężnych opadów, jakie miały miejsce w okresie od 14 do 15 lipca br. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej również stwierdził ponadnormatywne i nawalne opady deszczu w dniach 14-15 lipca 2016 r., co także wskazuje na to, że zdarzenia będące przyczyną awarii linii PKM miały charakter siły wyższej, a PKM S.A. w żaden sposób nie miała na nie wpływu i korzystając z rozsądnych środków, nie mogła się przed nimi zabezpieczyć.

Rozwiązania zastosowane przy naprawie nasypów PKM, podobnie jak wcześniej przy ich budowie, są zgodne z obowiązującymi przepisami i zasadami sztuki inżynierskiej. Dla PKM S.A. bezpieczeństwo podróżnych, pracowników i wszystkich osób korzystających z infrastruktury PKM stanowi najwyższą wartość. Prowadzenie ruchu na linii PKM odbywa się z najwyższą starannością i można z całą pewnością stwierdzić, że pod żadnym względem nie zagraża bezpieczeństwu korzystających z niej pasażerów. Powyższe okoliczności podlegały wielokrotnym badaniom, w tym także przez Zespół Ekspertów Politechniki Gdańskiej, który w sposób wyraźny wskazał, że wszystkie zaobserwowane na linii PKM osuwiska nie wpłynęły na część nośną, odpowiadającą w największej mierze za bezpieczeństwo, która pozostała całkowicie nienaruszona.

Odnosnie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego województwa pomorskiego, informuję, że Marszałek Województwa Pomorskiego, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, realizuje utrzymanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych, których stan ilościowy na terenie województwa jest następujący:

- Rzeki - 2.927,7 km,
- Kanały - 1.806,8 km,
- Wały przeciwpowodziowe - 656,9 km, w tym **147 km wałów rzeki Wisły,**

- Stacje pomp odwadniające - 95 szt.

Jednostką odpowiedzialną za realizację powyższych zadań jest Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku (ZMiUW WP), jednostka budżetowa samorządu województwa podległa Zarządowi Województwa Pomorskiego.

Dzięki corocznym zabiegom konserwacyjnym, jak również odpowiedniej obsłudze, wszystkie wyżej wymienione urządzenia są w dobrym stanie technicznym, a bezpieczeństwo przeciwpowodziowe województwa pomorskiego, pomimo ogromnego obszaru zagrożonego potencjalną powodzią, jest na wysokim poziomie.

Wały rzeki Wisły, na całej swojej długości, zgodnie z wynikami kontroli pięcioletnich, jak i corocznymi przeglądami wiosennymi i jesiennymi są w dobrym stanie technicznym, niezagrożającym bezpieczeństwu. Dodatkowo w poprzedniej perspektywie finansowania unijnego zmodernizowanych zostało ok. 60 km wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w miejscach szczególnie narażonych na powódzie.

Wszystkie zadania związane z bieżącym utrzymaniem wód i urządzeń finansowane są przede wszystkim przez budżet Państwa, dlatego też ich racjonalne i celowe wykorzystanie jest priorytetowe dla Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku, a wszelkie prace konserwacyjne takie jak:

- bieżące prace konserwacyjne na wodach i urządzeniach melioracji wodnych podstawowych – kanałach, polegające na: wykaszaniu roślin z dna i brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, usuwaniu roślin pływających i korzeniących się w dnie cieków oraz kanałów, usuwanie przeszkód takich jak drzewa i zakrzaczenia porastające dno i brzegi, zabudowie wyrw w brzegach, udrażnianiu cieków naturalnych oraz kanałów podstawowych poprzez usuwanie namulów i rumoszu, remoncie i konserwacji istniejących budowli, usuwaniu przeszkód spowodowanych działalnością zwierząt,
- prace konserwacyjne na wałach przeciwpowodziowych polegające na dwukrotnym w ciągu roku okoszeniu wałów przeciwpowodziowych, zabudowie wyrw oraz uszkodzeń spowodowanych przez dziko żyjące zwierzęta – przede wszystkim bobry, są ściśle planowane dla jak największego rozmiaru ewidencyjnego oraz przede wszystkim na podstawie corocznych przeglądów wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych, które przeprowadzane są w okresie wiosennym oraz jesiennym.

Ponadto, realizacja powyższych obowiązków to również zabezpieczenie stałej obsługi i dozoru stacji pomp oraz wałów przeciwpowodziowych, poprzez zatrudnienie przez firmy zewnętrzne operatorów stacji pomp oraz strażników wałowych, zapewniającej

w szczególności kompleksową obsługę samej stacji pomp oraz jej otoczenia, zabezpieczenie bezawaryjnej pracy stacji pomp poprzez usługi profesjonalnej firmy zewnętrznej w zakresie bieżącego i natychmiastowego usuwania występujących awarii stacji pomp oraz zabezpieczenie stałej dostawy energii dla bezawaryjnej i ciągłej pracy stacji pomp.

Wystąpienie sytuacji braku środków publicznych na powyższe cele, w związku z faktem, iż w dużej mierze ich realizacja możliwa jest przede wszystkim dzięki corocznemu uruchamianiu środków z rezerwy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest jak najbardziej prawdopodobna, dlatego też ZMiUW WP podejmuje wszelkie możliwe środki w celu ich racjonalnego wykorzystania, co bardzo dobrze odzwierciedla stan ilościowy wód oraz urządzeń, które corocznie są poddawane zabiegom konserwacyjnym i dla przykładu:

- rok 2013: ciekі naturalne – **1150,8 km**, kanały – **1087,8 km**, wały przeciwpowodziowe – **549,9 km**,
- rok 2014: ciekі naturalne – **1300,6 km**, kanały – **1265,7 km**, wały przeciwpowodziowe – **600,4 km**,
- rok 2015: ciekі naturalne – **1417,2 km**, kanały – **1372,3 km**, wały przeciwpowodziowe – **629,7 km**.

Również w roku 2016 wielkości te będą kształtowały się na równie wysokim poziomie. Na powyższe zadania rocznie wydatkowana jest kwota ok. 30 mln zł, z czego połowę stanowi właśnie rezerwa Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Na realizację wyżej wymienionych zadań negatywny wpływ ma kilka czynników niezależnych, takich jak np. uzyskiwanie zgód środowiskowych wymaganych odrębnymi przepisami na realizację prac utrzymaniowych, ale przede wszystkim szkodliwa działalność zwierząt chronionych – bobrów. W tej kwestii ZMiUW WP od kilku lat podejmuje szeroko zakrojone działania w celu zminimalizowania szkód powodowanych przez te dziko żyjące zwierzęta na wodach i urządzeniach melioracji wodnych podstawowych. Wśród nich są przede wszystkim licznie pozyskane i zrealizowane decyzje na usuwanie nor bobrowych oraz niszczenie tam na wodach i urządzeniach melioracji wodnych podstawowych, jak również decyzje na odstrzał tego gatunku na terenie Żuław Wiślanych. Od roku 2010 łącznie pozyskano 15 decyzji zezwalających na usuwanie szkód bobrowych na terenie województwa pomorskiego oraz 6 decyzji zezwalających na odstrzał z terenu wałów przeciwpowodziowych Żuław Wiślanych.

Aktualnie na terenie Żuław Wiślanych obowiązuje pięcioletnie zezwolenie na usuwanie szkód bobrowych na wałach przeciwpowodziowych, co również jest wynikiem starań ZMiUW WP.

Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku, jako jednostka odpowiedzialna za stan techniczny infrastruktury przeciwpowodziowej na terenie województwa, jako jedyny od wielu lat podejmuje działania mające na celu minimalizację populacji bobra europejskiego, jak i szkód przez niego powodowanych, choć z całą pewnością nie jest odpowiedzialny za ekspansję populacji tego gatunku.

Corocznie dokonywana jest naprawa powstałych uszkodzeń w wałach przeciwpowodziowych, często w sposób natychmiastowy. W latach 2011-2015 na ten cel przeznaczono kwotę ponad 6 mln zł, pozyskując również na ten cel środki z Wojewódzkiego oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W tej kwestii w marcu 2016 r. Marszałek Województwa Pomorskiego wystąpił z wnioskiem do Ministra Środowiska o ustanowienie Żuław obszarem wolnym od bobrów uzyskując wcześniej na ten temat pozytywne opinie gmin żuławskich. Kopia ww. pisma stanowi załącznik nr 1.

Na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe województwa pomorskiego jednak przede wszystkim ma wpływ ogromna działalność inwestycyjna ZMiUW WP w Gdańsku, w okresie finansowania unijnego w latach 2007-2013, tj. w szczególności:

I. Projekt „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – Etap I – Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku”

Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku zrealizował projekt pn. "Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław - Etap I - Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku" w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 - oś priorytetowa III - Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom. Projektem objęto 20 zadań inwestycyjnych. Realizację projektu rozpoczęto w listopadzie 2011 r., zakończono zaś 31 grudnia 2015 r. Zadania zlokalizowane były na terenach powiatów: m. Gdańska, gdańskiego, nowodworskiego i malborskiego:

Zadania wykonane to:

- **odbudowa wałów przeciwpowodziowych (łącznie 44,53km):**
 1. Rzeka Wisła lewy wał na odcinku Giemlice – Kiezmark, 7,2 km, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
 2. Rzeka Wisła lewy wał na odcinku Kiezmark – Przegalina, 6,7 km, m. Gdańsk, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.

3. Rzeka Wisła prawy wał na odcinku Czerwone Budy – Drewnica, 2,15 km, powiat nowodworski, gmina Stegna.
4. Rzeka Wisła prawy wał na odcinku Palczewo – Czerwone Budy, 13,6 km, powiat nowodworski, gmina Ostaszewo.
5. Rzeka Wisła prawy wał na odcinku Lisewo – Palczewo, 7,0 km, powiat malborski, gmina Lichnowy.
6. Rzeka Tuga – odbudowa lewego wału przeciwpowodziowego, 7,88km, powiat nowodworski, gmina Nowy Dwór Gdański, gmina Nowy Staw.

• **przebudowa stacji pomp (łącznie 20 szt.):**

1. Stacja pomp nr 33 Wocławki, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
2. Stacja pomp nr 15 Cedry Wielkie, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
3. Stacja pomp nr 9 Dziewięć Włók, powiat gdański, gmina Pruszcz Gdański.
4. Stacja pomp nr 36 Trutnowy, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
5. Stacja pomp nr 65 Kławki, powiat malborski, gmina Stare Pole.
6. Stacja pomp nr 6W Grochowo, powiat nowodworski, gmina Sztutowo.
7. Stacja pomp nr 18 Trzcinowo, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
8. Stacja pomp nr 17 Cedry Małe, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
9. Stacja pomp nr 39 Suchy Dąb, powiat gdański, gmina Suchy Dąb.
10. Stacja pomp nr 37 Błotnik, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
11. Stacja pomp nr 11 Wiślinka, powiat gdański, gmina Pruszcz Gdański.
12. Stacja pomp nr 19 Trzcinowo, powiat gdański, gmina Cedry Wielkie.
13. Stacja pomp nr 80W Stara Wisła, powiat malborski, gmina Miłoradz.
14. Stacja pomp nr 4 Przejazdowo, powiat gdański, gmina Pruszcz Gdański, m. Gdańsk.
15. Stacja pomp nr 25 Lędowo, powiat gdański, gmina Pruszcz Gdański.
16. Stacja pomp nr 4W Stegna, powiat nowodworski, gmina Stegna.
17. Stacja pomp nr 66 Klecie, powiat malborski, gmina Stare Pole.
18. Stacja pomp nr 68 Złotowo, powiat malborski, gmina Stare Pole.
19. Stacja pomp nr 27 Wróblewo, powiat gdański, gmina Suchy Dąb.
20. Stacja pomp nr 27 Dębina - Świerki, powiat malborski, gmina Nowy Staw.

• **budowa nowej stacji pomp**

1. Nowa stacja pomp Wybicko, powiat nowodworski, gmina Stegna.

Ostateczna wartość projektu na dzień 31.12.2015 r.:

– całkowita wartość projektu: **139.950.308,63 zł,**

- wartość wydatków kwalifikowanych: **138.200.797,63 zł,**
- wysokość wsparcia z Funduszu Spójności (85%) **117.470.677,84 zł,**
- środki Budżetu Państwa (15%) **20.730 119,79 zł.**

Efektem realizacji projektu jest skuteczniejsza ochrona przed powodzią ponad 136 000 osób mieszkających i pracujących na terenie Żuław Wiślanych oraz 122 000 ha najlepszych jakościowo gleb w Polsce.

II. Projekt „Odbudowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych, szczegółowych oraz budowa obiektów małej retencji na terenie województwa pomorskiego”.

ZMiUW WP w Gdańsku realizował projekt pn.: „Odbudowa urządzeń melioracji wodnych podstawowych, szczegółowych oraz budowa obiektów małej retencji na terenie województwa pomorskiego” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, oś 1: „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego”, działanie: „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”, Schemat II: „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”. Celem realizacji tego projektu było:

- zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej na terenie województwa pomorskiego,
- minimalizacja skutków powodzi,
- ochrona ludzi i mienia przed powodzią.

W ramach ww. projektu zrealizowano zadania na łączną kwotę 163.082.830,21 zł:

• odbudowa wałów przeciwpowodziowych (łącznie: 65,986 km):

1. "Prawy wał przeciwpowodziowy rzeki Wisły na odcinku Kaniczki - Grabówko w km 15+500 - 17+300 i na odcinku Rudniki - Biała Góra w km 39+000 - 43+900".
2. „Kanał Piaskowy - odbudowa prawego wału przeciwpowodziowego w km 1+425 - 4+300", gm. Cedry Wielkie, pow. gdański ziemski, woj. pomorskie.
3. "Wał Morski - odbudowa na odcinku od km 5+280 - 5+980", gm. Kosakowo, woj. pomorskie.
4. "Rzeka Wisła – odbudowa lewego wału w km 0+000 – 16+500" gm. Gniew, Pelplin, Subkowy, pow. tczewski, woj. pomorskie.
5. „Przebudowa stacji pomp Nr 64 Kąty, rzeka Tyna Dolna – odbudowa wałów przeciwpowodziowych na długości 10,17 km, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku, rzeka Tyna Mała – odbudowa wałów przeciwpowodziowych na długości 5,1 km, kształtowanie przekroju

podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek, gm. Stare Pole, pow. malborski, woj. pomorskie”.

6. „Przebudowa stacji pomp Opalenie, Struga Młyńska – odbudowa prawego wału przeciwpowodziowego w km 0+000÷2+940, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek w km 0+000÷4+100, gm. Gniew, pow. Tczew, woj. pomorskie”.
7. „Ochrona przeciwpowodziowa polderu Gardna V-VI, gm. Ustka, Smołdzino, pow. słupski, woj. pomorskie”.
8. „Kanał Modry - odbudowa koryta w km 3+860-13+920 oraz prawego wału przeciwpowodziowego w km 3+765-5+125 i lewego w km 3+735-5+060” gm. Dzierżgoń, pow. Sztum, woj. pomorskie”.

• **przebudowa stacji pomp (łącznie 12 szt.):**

1. „Stacja pomp Walichnowy – przebudowa pompowni” gm. Gniew, pow. Tczew, woj. pomorskie.
2. "Przebudowa stacji pomp Komorowo - Jordanki", gm. Stary Targ, pow. Sztum, woj. pomorskie.
3. "Przebudowa stacji pomp Modła I" m. Modlinek, gm. Ustka, pow. Słupsk, woj. Pomorskie.
4. "Przebudowa stacji pomp Gardna V - VI gm. Ustka, pow. gdański ziemski, woj. pomorskie".
5. "Przebudowa stacji pomp Dębki I", gm. Krokowa, pow. Puck, woj. pomorskie.
6. Przebudowa stacji pomp Nr 8 Bystra, gm. Pruszcz Gd. pow. Gdański ziemski, woj. pomorskie.
7. Przebudowa stacji pomp Gardna VIII, gm. Smołdzino, pow. Słupsk, woj. pomorskie.
8. Przebudowa stacji pomp Opalenie, Struga Młyńska – odbudowa prawego wału przeciwpowodziowego w km 0+000÷2+940, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek w km 0+000÷4+100, gm. Gniew, pow. Tczew, woj. pomorskie.
9. „Stacje pomp Osłonka i Chłodniewo – remont układów technologicznych” gm. Nowy Dwór Gdański i Stegna, pow. nowodworski, woj. pomorskie.
10. „Przebudowa stacji pomp Kluki IV-II”, gm. Smołdzino, pow. Słupsk, woj. pomorskie.
11. „Przebudowa stacji pomp Nr 64 Kąty Rzeka Tyna Dolna - odbudowa wałów przeciwpowodziowych na długości 10,17 km, kształtowanie przekroju podłużnego

i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek, Rzeki Tyna Mała -odbudowa wałów przeciwpowodziowych na długości 5,209 km, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek”, gm. Stare Pole, pow. Malbork, woj. pomorskie.

- **kształtowanie koryta ciek (łącznie: 78,45 km):**

1. "Rzeka Niechwaszcz - przebudowa koryta rzeki w km 35+372÷45+590".
2. "Kanał Jajło IV - odbudowa koryta kanału w km 0+000 - 5+100", gm. Sadlinki, pow. kwidzyński, woj. pomorskie.
3. „Kanał Modry- odbudowa koryta w km 3+860-13+920 oraz prawego wału przeciwpowodziowego w km 3+765-5+125 i lewego w km 3+735-5+060” gm. Dzierżgoń, pow. Sztum, woj. pomorskie.
4. Struga Subkowska- odbudowa koryta w km 0+000÷17+600, pow. Tczew, woj. pomorskie.
5. Kanał Izbowia Łacha - odbudowa koryta kanału w km 0+000÷10+100, gm. Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. pomorskie.
6. „Czerska Struga - odbudowa koryta ciek w km 19+500-22+500 gm. Czersk, pow. Chojnice, woj. pomorskie”.
7. „Przebudowa stacji pomp Nr 64 Kąty, rzeka Tyna Dolna – odbudowa wałów przeciwpowodziowych na długości 8,9 km, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek, rzeka Tyna Mała – odbudowa wałów przeciwpowodziowych na długości 5,1 km, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek, gm. Stare Pole, pow. malborski, woj. pomorskie”.
8. Przebudowa stacji pomp Opalenie, Struga Młyńska – odbudowa prawego wału przeciwpowodziowego w km 0+000÷2+940, kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciek w km 0+000÷4+100, gm. Gniew, pow. Tczew, woj. pomorskie.

- **budowle piętrzące (łącznie: 9 szt.):**

1. "Odbudowa jazu na wypływie z jeziora Młynki" miejscowość Goszyn, gm. Tczew, pow. tczewski, woj. Pomorskie,
2. "Stabilizacja zwierciadła wody w jeziorze Wieckie – próg stabilizujący na Strudze Studzienice w km 0+266."
3. "Rzeka Niechwaszcz - przebudowa koryta rzeki w km 35+372÷45+590."

- **melioracje wodne szczegółowe (łącznie 1309,8646 ha):**

1. "Bągart - Nowiec - odbudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych".
2. "Stobiec - odbudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych", gm. Stegna, pow. nowodworski, woj. pomorskie.
3. "Liniewo - odbudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych"
4. "Czarnocin - odbudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych", gm. Skarszewy, pow. starogardzki, woj. pomorskie.
5. "Boręty - Pordenowo - odbudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych", gm. Lichnowy, pow. malborski, woj. pomorskie.

III. Projekt: „Odbudowa urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz budowa obiektów małej retencji na obszarze Pobrzeża Kaszubskiego”.

ZMiUW WP w Gdańsku realizował projekt pn.: „Odbudowa urządzeń ochrony przeciwpowodziowej oraz budowa obiektów małej retencji na obszarze Pobrzeża Kaszubskiego” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, Oś 5 Środowisko i energetyka przyjazna środowisku, Działanie 5.2 Gospodarka wodna.

W ramach ww. projektu zrealizowano zadania na łączną kwotę 9.893.492,36 zł.

- **odbudowa wałów przeciwpowodziowych (łącznie: 4,82 km):**

1. „Kanał Łyski – odbudowa kanału w km 0+000÷5+740, lewego wału przeciwpowodziowego w km 0+000÷3+420 i budowli piętrzącej w km 2+410, gm. Puck, Reda, pow. pucki, wejherowski”,
2. „Odbudowa lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Czarnej Wdy w km 3+900-5+300 gm. m. Władysławowo, pow. pucki”.

- **przebudowa stacji pomp (łącznie 1 szt.):**

1. „Przebudowa stacji pomp Karwia gm. Krokowa, pow. pucki, woj. pomorskie”

- **odbudowa koryta kanału (łącznie: 5,47 km):**

1. „Kanał Łyski – odbudowa kanału w km 0+000 – 5+740, lewego wału przeciwpowodziowego w km 0+000÷3+420 i budowli piętrzącej w km 2+410, gm. Puck, Reda, pow. pucki, wejherowski”,

- **budowle piętrzące (łącznie 5 szt.):**

1. Jezioro Wytczok – budowla piętrząca na wypływie z jeziora” gm. Szemud, pow. Wejherowo, woj. pomorskie,

2. „Jezioro Salino – budowa zastawki na wypływie z jeziora”, gm. Gniewino, pow. Wejherowo, woj. pomorskie,
3. „Jezioro Otałżyno – budowa zastawki na wypływie z jeziora”, gm. Szemud, pow. Wejherowo, woj. pomorskie
4. „Jezioro Marchowo – budowa zastawki na wypływie z jeziora” gm. Szemud, pow. Wejherowo, woj. pomorskie
5. „Kanał Łyski – odbudowa kanału w km 0+000 – 5+740, lewego wału przeciwpowodziowego w km 0+000 – 3+420 i budowli piętrzącej w km 2+410, gm. Puck, Reda, pow. pucki, wejherowski”.

Łącznie w poprzedniej perspektywie unijnej zmodernizowano lub wybudowano: 167,806 km wałów przeciwpowodziowych, 83,85 km rzek i kanałów, 34 szt. stacji pomp, 14 szt. budowli piętrzących oraz 1309,8646 ha melioracji wodnych szczegółowych.

IV. Dzięki przyznany dotacjom z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na łączną kwotę: 5 494 646,65 zł sfinansowano następujące inwestycje:

- W ramach Programu Priorytetowego „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków – w zakresie likwidacji skutków powodzi”, ZMiUW WP w Gdańsku zrealizował zadanie pn.: „Zabezpieczenie punktowego przebiecia hydraulicznego w wale rzeki Wisły w miejscowości Steblewo, Janowo i Lisewo”.
- W ramach Programu Priorytetowego „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków, część 1 Dostosowanie do zmian klimatu”, ZMiUW WP w Gdańsku zrealizował zadanie pn.: „Struga Gęś - kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku w km 0+000 – 3+080 i 10+840 – 13+520 - miasto i gmina Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. pomorskie”.

V. Dzięki przyznany dotacjom z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na łączną kwotę: 132.680,10 zł wykonano następujące dokumentacje na przyszłe zadania inwestycyjne:

- „Wariantowa koncepcja przebudowy urządzeń melioracji wodnych na potrzeby renaturyzacji Torfowiska Kluki w obszarze Słowińskiego Parku Narodowego oraz ochrony przeciwpowodziowej polderu Kluki III”.
- „Utrzymanie bioróżnorodności ekosystemów wodnych terenów Pojezierza Kaszubskiego oraz Borów Tucholskich poprzez odbudowę urządzeń małej retencji wodnej”.

VI. Dzięki przyznanej dotacji celowej z budżetu państwa Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku wykonał dokumentację projektową dla 15 zadań inwestycyjnych – łączna kwota dotacji : 2.372.064,96 zł:

1. „Odbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Motławy na terenie miasta Gdańska od km 4+850 do 7+510", miasto Gdańsk, woj. pomorskie.
2. „Odbudowa stacji pomp Rekowo", gm. Puck, pow. pucki, woj. pomorskie.
3. „Przebudowa stacji pomp nr 13 Koszwały", gm. Cedry Wielkie, pow. gdański, woj. pomorskie.
4. „Rzeka Kłodawa – umocnienie skarp na długości 4,9 km", gm. Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. pomorskie.
5. „Odbudowa stacji pomp Mrzezino", gm. Puck, pow. pucki, woj. pomorskie
6. „Budowa stacji pomp Komarówka", gm. Ostaszewo, pow. nowodworski, woj. pomorskie
7. „Budowa budowli odcinającej na Kanale Wysokim", gm. Cedry Wielkie, Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. pomorskie.
8. „Przebudowa stacji pomp Modła III", gm. Ustka, pow. słupski, woj. pomorskie.
9. „Modernizacja rzeki Kątnik w km 3+570-5+420", miejscowość Przęsin, gm. Miastko, pow. bytowski, woj. pomorskie.
10. „Karwieńskie Błota – przebudowa urządzeń rozrządu wody", gm. Krokowa i m. Władysławowo, pow. pucki, woj. pomorskie.
11. „Przebudowa wałów przeciwpowodziowych na polderze Modła, gm. Ustka, pow. słupski, woj. pomorskie”.
12. „Przebudowa stacji pomp nr 7 Koszwały, gm. Cedry Wielkie, pow. gdański, woj. pomorskie.

13. „Przebudowa wału przeciwpowodziowego Zalewu Wiślanego – Przebrno w km 0+000-3+100, miasto Krynica Morska, pow. nowodworski, woj. pomorskie”.
14. „Budowa stacji pomp Gozdawa, gm. Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. pomorskie.
15. „Odbudowa lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Redy w km 1+612-3+054 oraz budowa nowego odcinka w km 3+054-6+284, gm. Puck, pow. pucki, woj. pomorskie”.

Powyższe obrazuje ogromną skalę inwestycji w zakresie ochrony przeciwpowodziowej realizowanych przez Samorząd Województwa Pomorskiego za pośrednictwem podległej jednostki oraz dowodzi, że właściwa ochrona przeciwpowodziowa województwa pomorskiego, szczególnie powiatów nadwiślańskich, jest jednym z priorytetowych działań władz województwa, dlatego też w przyszłej perspektywie budżetowej planowane są kolejne zadania związane z bezpieczeństwem powodziowym.

Aktualnie trwają również prace przygotowawcze do realizacji II etapu projektu Kompleksowego zabezpieczenia przeciwpowodziowego Żuław do roku 2030. Opracowano dokument pn. „Plan działań dla II etapu (2014-2020) Programu Żuławskiego”, na podstawie którego wytypowano zadania do realizacji przez ZMiUW WP w Gdańsku w ramach II etapu projektu. Lista obejmuje 10 zadań inwestycyjnych:

1. Rzeka Kłódawa - umocnienie skarp na dł. 4,9 km, gm. Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. pomorskie.
2. Odbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Motławy na terenie miasta Gdańska od km 4+850 do 7+510, miasto Gdańsk, woj. pomorskie.
3. Budowa budowli odcinającej na Kanale Wysokim, gm. Cedry Wielkie, Pruszcz Gdański, pow. gdański, woj. pomorskie.
4. Przebudowa stacji pomp nr 7 Koszwały, gm. Cedry Wielkie, pow. gdański, woj. pomorskie.
5. Przebudowa stacji pomp nr 13 Koszwały, gm. Cedry Wielkie, pow. gdański, woj. pomorskie.
6. Budowa stacji pomp Gozdawa, gm. Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. pomorskie.
7. Budowa stacji pomp Komarówka, gm. Ostaszewo, pow. nowodworski, woj. pomorskie.

8. Odbudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły w km 3+200-10+200, 17+740-19+530, 20+500-39+000, 43+900-46+400, gmina Sadlinki, Kwidzyn, Ryjewo, Sztum, pow. kwidzyński, sztumski, woj. pomorskie.
9. Odbudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły w km 52+300-54+800, 57+300-59+000, gm. Miłoradz, pow. malborski, woj. pomorskie.
10. Przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Raduni, Kłodawy, Bielawy, m. Gdańsk i m. Pruszcz Gdański, gm. Pruszcz Gdański, Suchy Dąb, Pszczółki, pow. gdański, woj. pomorskie.

Dla siedmiu pierwszych z ww. zadań ZMiUW WP posiada gotową dokumentację projektową. Dla trzech pozostałych zadań opracowywana jest obecnie dokumentacja środowiskowa.

Ponadto planowane jest:

- odbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły o dł. ok. 34 km (powiat kwidzyński, sztumski, malborski) – wykonanie przesłony cementowo-bentonitowej, budowa dróg technologicznych,
- przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzek: Radunia, Kłodawa, Bielawa, Motława, o łącznej dł. ok. 38,1 km, polegająca przede wszystkim na zabezpieczeniu skarp odwodnych,
- zabezpieczenie skarp rzeki Kłodawa na dł. ca 5,3 km,
- przebudowa dwóch stacji pomp: Koszwały nr 7 oraz nr 13 oraz budowa dwóch nowych stacji pomp: Gozdawa, Komarówka oraz budowa budowli odcinającej na Kanale Wysokim.

Szacowany koszt realizacji II etapu projektu to 132.626.420,96 zł, w tym wartość robót budowlanych 124.171.516,18 zł. Natomiast okres realizacji określony został do roku 2021. Dodatkowo planowane jest również wykonanie inwestycji związanych z montażem stałych zabezpieczeń w wałach przeciwpowodziowych (ruszty stalowe, ścianki szczelne) przeciwko szkodliwej działalności bobrów na terenie Żuław Wiślanych.

Odnosząc się do zarzutu nienależytego sprawowania nadzoru oraz braku pomocy dla Rejonowego Związku Spółek Wodnych w Nowym Dworze Gdańskim, na wstępie wyjaśnień przede wszystkim należy podkreślić na czym wspomniany nadzór polega.

Nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych zgodnie z art. 178 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.) sprawuje starosta, natomiast nad związkami spółek wodnych odpowiednio marszałek województwa (zgodnie

z art. 164 ust. 9 ww. ustawy). Rola marszałka województwa w nadzorze nad związkami spółek wodnych sprowadza się do:

- zatwierdzenia statutu związku spółek wodnych oraz zmian statutu (art. 165 ust. 3 i 6),
- stwierdzenia nieważności uchwał organów związku spółek wodnych w całości lub części w przypadku ich sprzeczności z prawem lub statutem (art. 179 ust. 2),
- rozwiązania zarządu związku spółek wodnych i wyznaczenia osoby pełniącej jego obowiązki (art. 180 ust. 1),
- ustanowienia zarządu komisarycznego w przypadku nie dokonania wyboru nowego zarządu przez walne zgromadzenie związku spółek wodnych (art. 180 ust. 3),
- rozwiązania związku spółek wodnych i wskazania likwidatora w przypadkach określonych w ustawie (art. 181 ust. 2),
- przyznania wynagrodzenia likwidatorowi (art. 182 ust. 5),
- zwrócenia uwagi na konieczność podniesienia wysokości składek lub innych świadczeń lub w drodze decyzji podwyższenia wysokości składek i tych świadczeń, jeżeli są ku temu przesłanki (art. 170 ust. 3).

Powyższe uprawnienia dają pełen obraz możliwości i instrumentów służących marszałkowi województwa w nadzorowaniu związków spółek wodnych. Najistotniejszą kwestią związaną z nadzorem jest orzekanie w drodze decyzji o nieważności uchwał podejmowanych przez związki spółek wodnych. Każdorazowo, w terminie 7 dni od podjęcia uchwał, zarząd związku spółek wodnych ma obowiązek przekazać marszałkowi województwa uchwały podjęte przez organy związku. Obowiązek ten jest jednym ze środków prawnych, które mają zapewnić nadzór nad bieżącą działalnością związku. Jak z tego wynika, kontrola sprawowana przez marszałka, jest kontrolą następczą polegającą na sprawdzeniu podjętych uchwał i ewentualnych ich następstw.

W tym miejscu należy zdecydowanie zaznaczyć, iż obecne problemy Rejonowego Związku Spółek Wodnych w Nowym Dworze Gdańskim, o których wspomniano w interpelacji, nie mają absolutnie związku z nienależytym sprawowaniem kontroli przez Marszałka Województwa Pomorskiego, a są jedynie wynikiem niegospodarności związku oraz niewywiązywania się z płatności wobec instytucji państwowych (ZUS, Urząd Skarbowy). Dokumenty, które zgodnie z prawem były kontrolowane, nie ujawniały faktycznego zadłużenia związku (które narastało w latach 2010-2013). Natomiast pierwszy taki

sygnał

ze strony wspomnianego związku został uwidoczniiony w sprawozdaniu komisji rewizyjnej z działalności Rejonowego Związku za rok 2013. Wówczas Dyrektor ZMiUW WP w Gdańsku wskazał osobę kompetentną w zakresie udzielania wszelkich porad prawnych w osobie radcy prawnego zatrudnionego w jednostce, który wraz z ówczesnym zastępcą dyrektora

ds. eksploatacji ZMiUW WP uczestniczył w spotkaniach z Rejonowym Związkiem. Fakt, iż cały proces likwidacji Rejonowego Związku oraz ekspansji jego problemów pokrywa się z okresem zatrudnienia wspomnianego zastępcy dyrektora ds. eksploatacji daje mylne wrażenie, iż zainteresowanie sprawami Rejonowego Związku przypada jedynie na ten okres. Obecne postępowania prowadzone wobec Rejonowego Związku Spółek Wodnych w Nowym Dworze Gdańskim nie są już przedmiotem kompetencji marszałka województwa, a sami zainteresowani w żaden sposób nie sygnalizowali potrzeby udzielenia pomocy.

Odnosnie pozostałych zarzutów dotyczących nadzoru Zarządu Województwa Pomorskiego nad podległą jednostką, wyjaśniam, iż ZMiUW WP w Gdańsku podlega kontrolom wykonywanym przez powołane do tego instytucje. Tylko na przestrzeni lat 2014-2016 przeprowadzone zostały następujące kontrole:

1. Departament Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku:

- 7 - 25 kwietnia 2014 r.,
- 10 - 16 października 2014 r.,
- 11 - 16 grudnia 2014 r.,
- 24 sierpnia - 11 września 2015 r.,
- 25 maja - 24 czerwca 2016 r.

2. Departament Rozwoju Programów Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku:

- 25 - 26 lutego 2014 r.,
- 22 - 23 maja 2014 r.,
- 1 - 2 lipca 2014 r.,
- 7 - 8 października 2014 r.,
- 3 - 4 marca 2015 r.,
- 11 - 12 marca 2015 r.,
- 14 - 15 maja 2015 r.,
- 22 - 26 maja 2015 r.,

- 15 - 16 czerwca 2015 r.,
 - 2 października 2015 r.,
 - 26 - 27 października 2015 r.,
 - 19 kwietnia 2016 r.
3. Archiwum Państwowe w Gdańsku:
- 14 października 2014 r.
4. Najwyższa Izba Kontroli (NIK):
- 19 sierpnia - 22 września 2015 r.,
 - 6 listopada 2015 r. - 1 lutego 2016 r.
5. Urząd Kontroli Skarbowej w Gdańsku (UKS):
- 14 grudnia 2015 r. - 14 kwietnia 2016 r.,
 - 15 grudnia 2015 r. - 9 marca 2016 r.
6. Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
- 13 - 17 czerwca 2016 r.

Dodatkowo w jednostce są prowadzone regularne kontrole w ramach kontroli zarządczej. W latach 2014-2016 przeprowadzono 46 kontroli.

W ramach powyższych kontroli wykonujące działania kontrolne instytucje badały regularnie między innymi zamówienia publiczne. Zarówno NIK, jak i UKS oraz właściwe departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego analizowały dokumenty związane ze wskazanymi w interpelacji zamówieniami publicznymi. Kompleksowa kontrola NIK nie wykazała żadnych uchybień w tym zakresie. Kontrola UKS zakwestionowała sposób udzielenia zamówienia w kilku z kontrolowanych zadań, niemniej wszczęte z wniosku kontrolerów UKS postępowanie przed Rzecznikiem Dyscypliny Finansów Publicznych w stosunku do kierownika zamawiającego skończyło się umorzeniem postępowania i w jednym wypadku uniewinnieniem Dyrektora ZMiUW WP.

Analizując ustalenia kontroli i ich wyniki należy dojść do wniosku, że nie ma żadnego uzasadnienia dla przyjęcia, iż w ZMiUW WP w Gdańsku dochodzi do naruszania prawa i wykazywany jest brak troski o racjonalne wykorzystanie środków publicznych.

Należy zaznaczyć, że systematycznie i na bieżąco monitorowane są przez Departament Środowiska i Rolnictwa (DROŚ) UMWP wszystkie istotne sprawy dotyczące statutowych zadań podległej mu jednostki. Poprzez Dyrektora DROŚ następuje dekretacja wpływającej korespondencji zgodnie z kompetencjami na ZMiUW, z nanoszonymi adnotacjami, uwagami. Korespondencja ta monitorowana jest przez pracownika

merytorycznego Departamentu, m.in. pod względem terminowości, jakości i poprawności załatwiania spraw. DROŚ na bieżąco współpracuje ze ZMiUW WP. W miarę potrzeb odbywają się spotkania robocze, na których rozwiązywane są bieżące problemy związane z działalnością merytoryczną, jak i gospodarką finansową ZMiUW WP. Ponadto pracownicy ZMiUW WP są w stałym kontakcie telefonicznym z pracownikami Departamentu, dzięki czemu możliwe jest bieżące załatwianie i wyjaśnianie pilnych codziennych spraw i niejasności. Także w miarę możliwości pracownicy DROŚ uczestniczą w odbiorach końcowych robót budowlanych, w ramach realizowanych przez ZMiUW WP przedsięwzięć inwestycyjnych.

Znając problemy, które związane są z działalnością statutową ZMiUW WP, w styczniu 2016 r. skierowano pismo do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Środowiska,

w którym zwrócono uwagę na występujące trudności w skali całego kraju wymagające systemowego rozwiązania. Kopia ww. pisma stanowi załącznik nr 2.

Wyjaśniając obawy Pana Radnego o zasadność zakresu wymagań od wykonawców realizujących zadania związane z remontem stacji pomp Osłonka i Chłodniewo, wskazuję, co następuje. Przebudowa układów technologicznych na stacjach pomp Osłonka i Chłodniewo to robota budowlana wymagająca bardzo specjalistycznej wiedzy i wysokich umiejętności w wykonywaniu podobnych zadań. Trudność pracy polegała przede wszystkim na tym, że te dwa obiekty, jako obiekty strategiczne odwadniające ok 40.000 ha depresyjnych terenów, musiały być przebudowywane bez ich odłączenia od systemu melioracyjnego Żuław. Można dziś stwierdzić, że realizująca zadanie firma wykonała należycie swoje zadanie, specyficzne, nawet jak na nasze warunki, bo nie doszło do przestoju w pracy stacji pomp, co niewątpliwie uchroniło dużą część województwa pomorskiego przed katastrofą. Fakt, iż do przetargu przystąpiła tylko jedna firma było zapewne wynikiem wysokiego stopnia skomplikowania roboty i sporym ryzykiem, które w przypadku wadliwego wykonywania robót mogło doprowadzić do bardzo negatywnych konsekwencji. W tym miejscu można wskazać, że w związku z realizacją projektu pn.: „Stacje pomp Osłonka i Chłodniewo - remont układów technologicznych” gm. Nowy Dwór Gd., pow. nowodworski, woj. pomorskie były przeprowadzone 4 postępowania o udzielenie zamówienia, z czego 3 na wykonanie dokumentacji projektowej. Dwa postępowania w związku z brakiem zainteresowania ze strony wykonawców, którzy mogliby złożyć ofertę na wykonanie dokumentacji projektowej, zostały unieważnione. Fakt ten powinien być wzięty pod uwagę podczas dokonywania oceny prawidłowości

ustalania warunku wiedzy i doświadczenia. Brak wielu ofert na wykonanie dokumentacji projektowej na remont układów technologicznych wskazanych stacji pomp potwierdzał przypuszczenia Zamawiającego, że planowana do wykonania robota przekracza stopień skomplikowania właściwy dla odbudowy innych administrowanych przez ZMiUW WP w Gdańsku stacji pomp. Pomimo funkcjonowania w obrocie nazwy „remont układów technologicznych” w istocie robota dotyczyła skomplikowanej odbudowy stacji z wymianą wielu przestarzałych i zdekapitalizowanych elementów urządzeń.

Podobnie niemający potwierdzenia w stanie faktycznym jest stawiany zarzut wyboru ofert przekraczających wartość kosztorysową zamówienia. W tym miejscu należy się odnieść do przetargu z roku 2014 na utrzymanie urządzeń melioracji podstawowych oraz stacji pomp odwadniających - to zamówienie publiczne jest zbliżone do opisywanego w złożonej interpelacji. Otóż zamawiający - ZMiUW WP w Gdańsku - określając szacunkową wycenę usług brał przede wszystkim pod uwagę wysokość aktualnego w roku 2014 minimalnego wynagrodzenia. To właśnie ten czynnik miał bezpośredni wpływ na przewidywaną wartość szacunkową. Dodatkowo przy szacowaniu przez zamawiającego ceny założenia zamawiającego co do zysku wykonawcy i jego kosztów pośrednich w rezultacie różniły się od założeń wykonawców. Niemniej kwota, którą zamawiający mógł wydatkować była wyższa i wynikała z wartości umowy na wykonanie identycznych usług z lat poprzednich, tj. 2012-2014. W momencie ogłaszania przetargu znany był projekt budżetu na rok 2015. Po złożeniu ofert i ich otwarciu okazało się, że cena w każdej z nich jest wyższa niż zakładana w wycenie szacunkowej. Pomimo, że przewodniczący komisji - zastępca dyrektora ZMiUW WP - uważał w początkowej fazie oceny ofert, iż istnieją podstawy do unieważnienia przetargu, to w świetle wszystkich okoliczności zamówienia publicznego na wykonanie usług związanych z utrzymaniem wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych, w tym także w świetle opinii pozostałych członków komisji, uznano, że istnieją wszelkie podstawy, aby przetarg rozstrzygnąć i zawrzeć umowy z wykonawcami. Nie było bowiem żadnych podstaw, aby zakwestionować prawidłowość przygotowanych ofert. Znalazły się w nich bowiem czynniki, które są właściwe dla poszczególnych przedsiębiorstw i jako nie wynikające z ogólnie przyjętych norm nie mogły być kwestionowane. Skoro zatem zamawiający posiadał odpowiednią kwotę na realizację zamówienia, a oferty wykonawców nie były ani wadliwie przygotowane, a ceny w nich nie były znacznie zawyżone, to nie było zasadne unieważnianie przetargu. Zaznacza się, że w latach 2012-2014 kwota wydatkowana na identyczne zamówienia wyniosła 29.804.491,15 zł, a w przetargu z roku 2014 razem zaproponowano 27.784.242,45 zł. Sposób

podejścia jednego członka komisji do rozpatrywania ofert sprowadzał się jedynie do porównania wyceny szacunkowej z wartością ofert. Inne czynniki wpływające na sposób dokonania wyceny przez wykonawców w ogóle nie były przez niego rozpatrywane. Nadmienić należy, że warunki udziału w postępowaniu nie zostały zmienione wobec tych z przetargu dotyczącego lat 2012-2014. A to chociażby z tego powodu, że organy kontrolne, w tym między innymi kontrolerzy z Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego nie zakwestionowały prawidłowości przeprowadzonego w tym przedmiocie zamówienia publicznego.

Dodatkowo mając na uwadze zapisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (j.t. Dz. U. 2016, poz. 902) należy wskazać, że z art. 25 ust. 3 tejże ustawy wynika, iż pracownik samorządowy nie wykonuje polecenia, jeżeli jest przekonany, że prowadziłoby to do popełnienia przestępstwa, wykroczenia lub groziłoby niepowetowanymi stratami, o czym niezwłocznie informuje kierownika jednostki, w której jest zatrudniony. Tymczasem przewodniczący komisji przetargowej parafował umowy z wybranymi w przetargu wykonawcami, więc nie można ostatecznie twierdzić, że uważał, iż doszło do naruszenia przepisów w zakresie ich wyboru. Dodatkowo przewodniczący komisji swoje podpisy złożył także w protokołach postępowania ZP-PN w rubryce nr 14 - zatwierdzenie wyniku postępowania. Tym samym to on jako przewodniczący komisji w rezultacie zarekomendował Dyrektorowi ZMiUW WP dokonanie wyboru oferty najkorzystniejszej.

Na marginesie jedynie odnieść się należy do kwestii rozwiązania stosunku pracy pomiędzy Zastępcą Dyrektora ZMiUW WP, a ZMiUW WP, która to decyzja jest suwerenną decyzją Dyrektora tej jednostki, gdyż zgodnie z § 8 ust. 4 statutu ZMiUW WP umowy o pracę z zastępcą dyrektora i innymi pracownikami zawiera Dyrektor jednostki.

Na zakończenie odnosząc się do postulowanego przez Pana Radnego powołania komisji spośród radnych Sejmiku Województwa Pomorskiego w celu szczegółowego zbadania przedstawionych przez Pana problemów, pragnę zaznaczyć, iż kwestię powoływania komisji stałych i doraźnych sejmików województw regulują przepisy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (j.t. Dz. U. 2016, poz. 486 ze zm.) oraz statutów województw. Na podstawie § 19 ust. 4 Statutu Województwa Pomorskiego komisje doraźne powoływane są do wykonania określonych zadań i ulegają rozwiązaniu uchwałą Sejmiku na wniosek Przewodniczącego Sejmiku. W toku działania komisji doraźnych Przewodniczący Sejmiku może kierować do nich inne sprawy związane z powierzonymi zadaniami. Natomiast w celu kontroli działalności Zarządu oraz

wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych powołana jest Komisja Rewizyjna. Zgodnie z § 20 ust. 3 Statutu Województwa Pomorskiego Komisja Rewizyjna na podstawie zatwierdzonego przez Sejmik planu pracy dokonuje kontroli działalności Zarządu oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, a ponadto kontroluje: wywiązywanie się Zarządu oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych z zadań ustawowych, statutowych i regulaminowych, wykonywanie uchwał Sejmiku i odpowiednio Zarządu oraz działalność finansową i gospodarczą Samorządu Województwa.